

Hur kan arbetet med levnadsvanor bli en naturlig del av hälso- och sjukvården?

- om utvecklingsarbete med fokus på levnadsvanor

Christina Strååt

2019-10-22

Med utgångspunkt från nationella riktlinjer

- Stöd till implementering sedan 2011
- Ny version 2018
- Studier/utvärderingar lyfter fram bra förutsättningar och behov av förbättring
- Nya uppdrag breddar Socialstyrelsens stöd

Prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor

Stöd för styrning och ledning

2018

Fokus på utvecklingsarbete

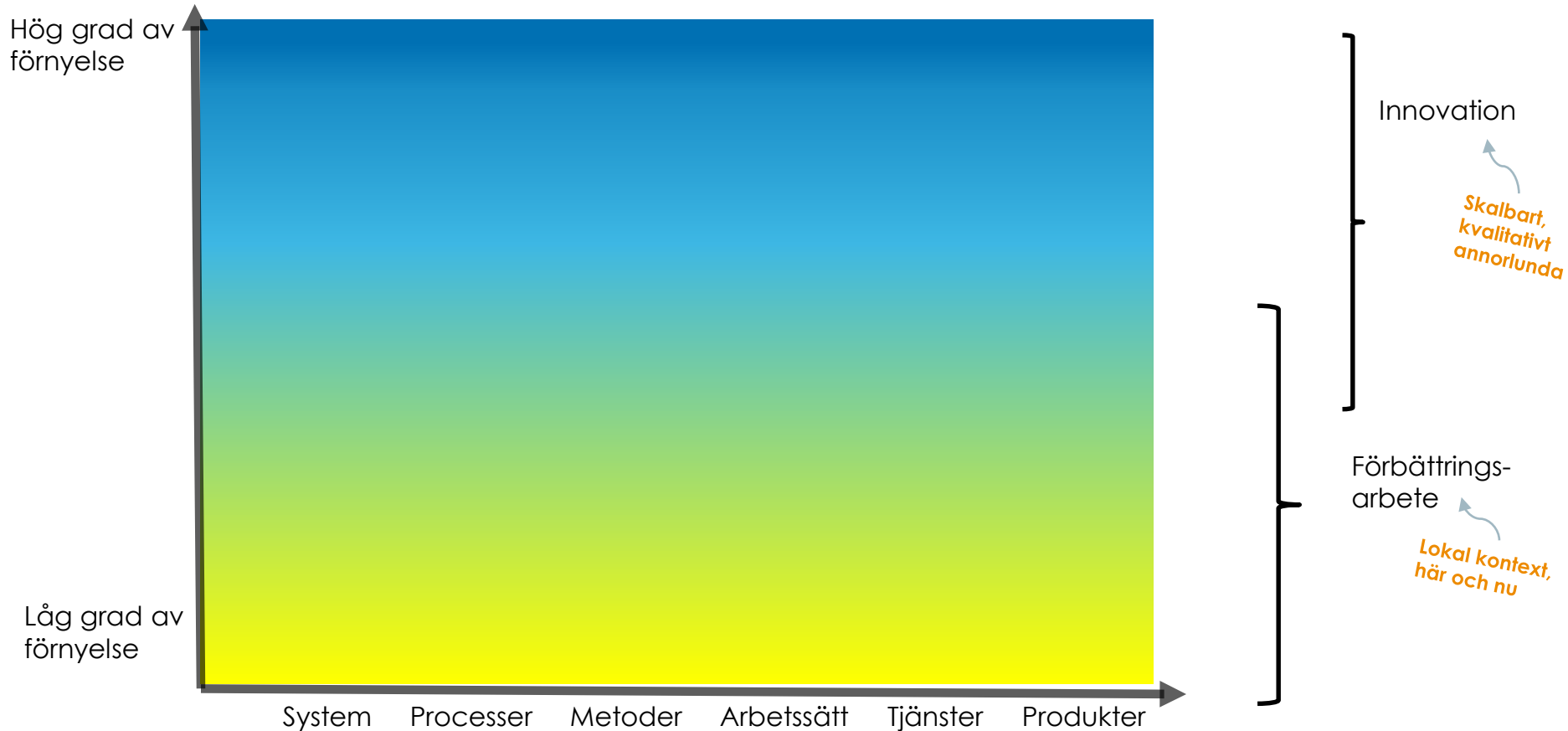
- Behov av att utvärdera nya arbetssätt
- Kommunicera resultat och sprida exempel för inspiration och lärande om levnadsvanearbete
- Regeringsuppdrag att stödja, analysera och utvärdera utvecklingsarbete för att stödja levnadsvaneförändringar vid psykisk ohälsa

Källor: Elg M et al, Översättning av riktlinjer: Fallstudier av sjukdomsförebyggande metoders genomslag, Linköpings Universitet, 2016, Elg M et al, Hållbart sjukdomsförebyggande arbete?: En studie av hur man arbetar med sjukdomsförebyggande arbete i två vårdssystem i USA, Linköpings Universitet, 2017

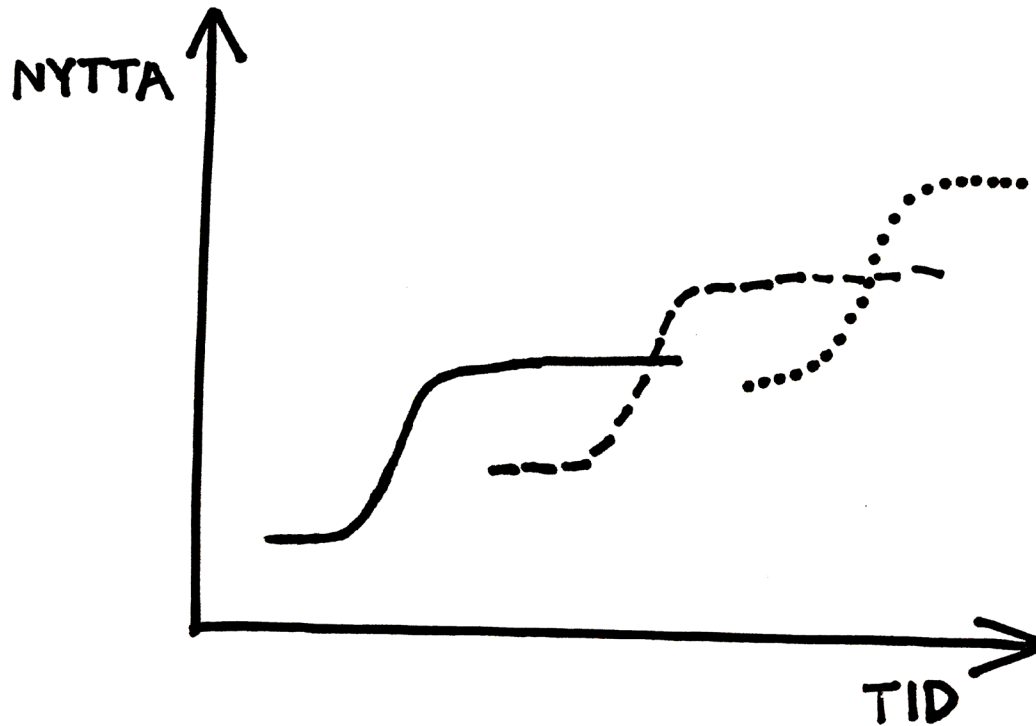
Utvecklingsarbeten under 2019

- 21 verksamheter i 15 regioner har fått statsbidrag
- Olika verksamhetstyper
- Från stressrelaterad ohälsa till allvarlig psykisk sjukdom
- Alla fyra levnadsvanor, men flest fokuserar på fysisk aktivitet och matvanor.
- Olika grad av innovation
- I olika faser av utvecklingsarbete
- Även under 2020

”Var finns ert utvecklingsarbete?”

Förbättring = finslipa på samma kurva
Innovation = hoppa till en ny kurva

Webbstöd för förbättringsarbete om levnadsvanor

Levnadsvanearbete i vården

Varför arbeta med
levnadsvanor i
vården?

Vad handlar
levnadsarbete om?

Förbättringsarbete
för goda
levnadsvanor

Vad behövs för att
lyckas?

Förbättringsarbete för levnadsvanor

Det viktiga förarbetet

Kartläggning och analys av behov som finns både i närområdet, i verksamheten och bland listade patienter är en bra början.

Klicka på rubrikerna för att läsa mer.

Faktaunderlag	∨
Behovsanalys	∨
Bästa tillgängliga kunskap	∨

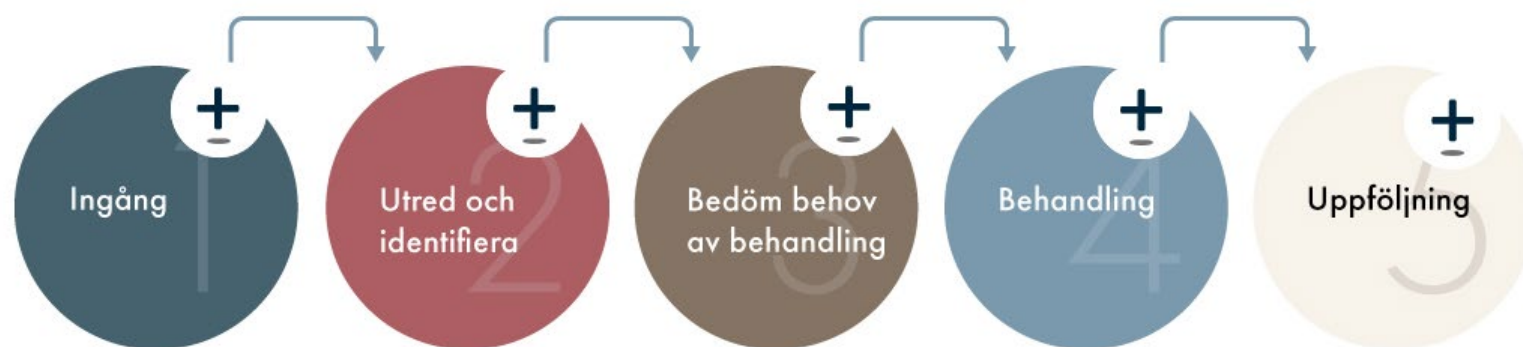

Gap-analys

Bilden av hur arbetet fungerar behöver ställas mot hur det borde fungera enligt bästa tillgängliga kunskap. Det kan man göra genom en så kallad gap-analys, vars resultat visar hur stor skillnaden, "gapet", är mellan nuläget och hur det borde vara. Det kan till exempel handla om att byta ut en metod som saknar evidens till mer evidensbaserade metoder.

Hur kan arbetet med levnadsvanor bli en naturlig del av vården?

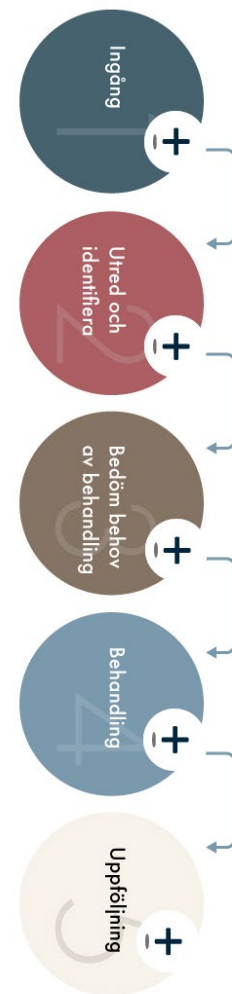
Ingångar till stöd för levnadsvaneförändringar

- Patientens egna önskan
- Hälsoproblem som har ett samband med levnadsvanor
- Remisser
 - specialiserad vård
 - utskrivning från slutenvård
 - inför operation
 - övrig primärvård

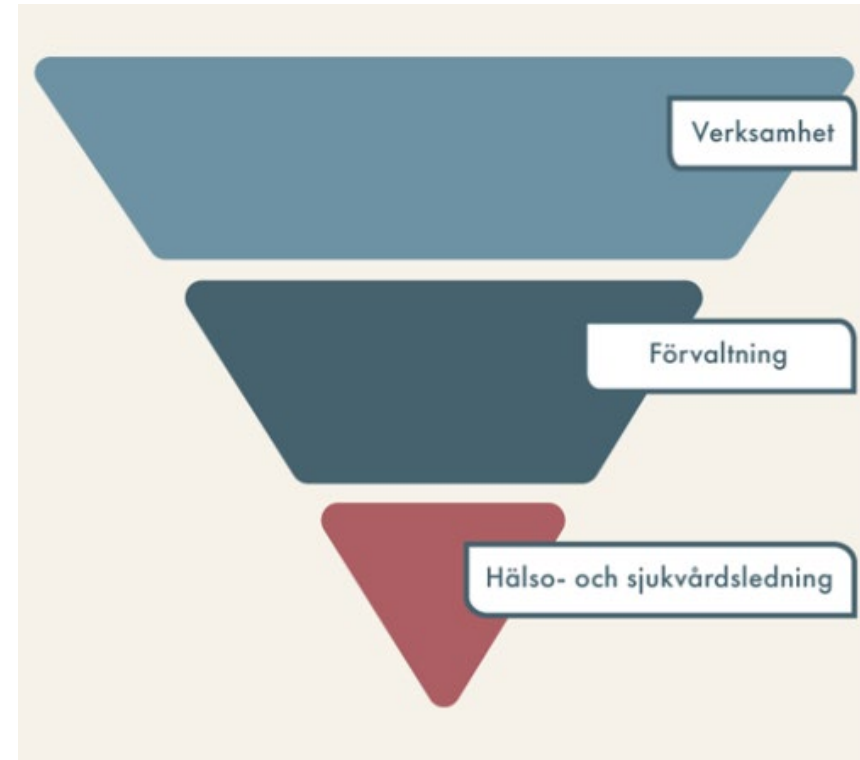
Systematiskt och integrerat arbete

- Patienter får frågor om levnadsvanor
- Erbjuds stöd utifrån behov
- En process för arbetet är på plats
- Rutiner för hur aktiviteter ska utföras och med vilken kompetens. Teamarbete är beskrivet.
- Uppföljning och förbättringsarbete
- Kvalitetsledningssystemet SOSFS/2011-9

Bra förutsättningar för arbetet med levnadsvanor i organisationen

- Förankring
- En tydlig inriktning – en gemensam målbild
- Varje nivå analyserar och formulerar sin del i att skapa rätt förutsättningar
- Mål på olika nivåer

Ledningen värnar om och stödjer arbetet aktivt

- Styrning med kunskap
- Tydliga uppdrag
- Prioriteringar
- Resurser; tid, personal och lokaler

- Ledningen följer upp – och efterfrågar resultat

- Stöd för kvalitets- och förbättringsarbete
- Systematiskt lärande och kompetensutveckling
- IT-system som underlättar

Sammanfattningsvis

- Systematiskt arbete till grund
- En gemensam och tydlig inriktning i organisationen
- Ledningen värnar om och stödjer aktivt
- Stöd för kvalitets- och förbättringsarbete och lärande
- Kompetensutveckling
- Kommunicera resultat och exempel

Utvecklingsarbete tar tid – och är roligt!

Tack!

christina.straat@socialstyrelsen.se

**Mer information finns på:
www.socialstyrelsen.se**